

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра фундаментальної та прикладної геології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету геології,
географії, рекреації і туризму

Віліна ПЕРЕСАДЬКО

“30” серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГЕОТЕКТОНІКА ТА РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 10. Природничі науки

спеціальність 103. Науки про Землю

освітня програма Геологічна зйомка, пошуки та розвідка корисних копалин

Геологія нафти і газу, Прикладна гідрогеологія

спеціалізація

вид дисципліни обов'язкова

факультет геології, географії, рекреації і туризму

2024 / 2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму

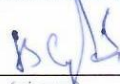
“26” серпня 2024 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Горяйнов С. В., к.геол.-мінерал.н., доц., доцент кафедри фундаментальної та прикладної геології
Барташук О. В., д.г.н., професор кафедри фундаментальної та прикладної геології

Програму схвалено на засіданні кафедри фундаментальної та прикладної геології

Протокол від “26” серпня 2024 року № 14

Завідувач кафедри фундаментальної та прикладної геології

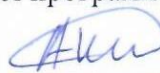

_____ Валерій СУХОВ
(підпис)

Програму погоджено з гарантими освітньо-професійних програм «Геологічна зйомка, пошуки та розвідка корисних копалин», «Геологія нафти і газу» та «Прикладна гідрогеологія»

Гарант освітньо-професійної програми «Геологічна зйомка, пошуки та розвідка корисних копалин»

_____ Сергій ГОРЯЙНОВ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Геологія нафти і газу»

_____ Олександр КЛЕВЦОВ
(підпис)

Гарант освітньо-професійної програми «Прикладна гідрогеологія»»

_____ Аліна КОНОНЕНКО
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від “26” серпня 2024 року № 7

Голова науково-методичної комісії факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Олександр ЖЕМЕРОВ
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Геотектоніка та регіональна геологія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 103 Науки про Землю освітньо-професійні програми «Геологічна зйомка, пошуки та розвідка корисних копалин», «Геологія нафти і газу», «Прикладна гідрогеологія».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. . Мета – сформувати сучасне уявлення про будову, історію розвитку, процеси та сили, що формують верхню оболонку Землі – тектоносферу, знання про геологічну будову континентів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

- формування у студентів стійких знань про глибинну будову Землі,
- формування знань про геологічні концепції щодо сил та процесів, що формують поверхню Землі,
- формування розуміння сучасних тектонічних процесів та їх взаємозв'язків між собою,
- формування знань про методи укладання тектонічних карт,
- формування знань про будову континентів і їх регіонів і про геологічну будову України зокрема.

1.3. Кількість кредитів 7

1.4. Загальна кількість годин 210

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
<u>Обов'язкова</u>	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
5, 6-й	5-6-й
Лекції	
56 год. (32 - 5 семестр, 24 - 6 семестр)	18 год. (10 – 5 семестр, 8 – 6 семестр)
Практичні, семінарські заняття	
40 год. (16 - 5 семестр, 24 - 6 семестр)	10 год. (6 – 5 семестр, 4 – 6 семестр)
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
114 год.	182 год.
Індивідуальні завдання	
год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Сформовані компетентності

ОПП «Геологічна зйомка, пошук та розвідка корисних копалин», «Геологія нафти і газу»:

ЗК03. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ЗК04. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК8. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- СК13. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему.
- СК14. Здатність застосовувати базові знання фізики, хімії, біології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні Землі та її геосфер. Розумітися на класифікаціях та сутності геологічних об'єктів та процесів.
- СК15. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.
- СК16. Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні геосфер (геологічних об'єктів та процесів).
- СК17. Здатність до всебічного аналізу складу і будови геосфер (геологічних об'єктів та процесів)..
- СК18. Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
- СК19. Здатність проводити моніторинг природних процесів.
- СК20. Здатність самостійно досліджувати природні матеріали (геологічні об'єкти та процеси) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і звітувати про результати.
- СК22. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси.
- ОПП «Прикладна гідрогеологія»:*
- ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі геології, гідрогеології та інженерної геології або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних та за умовами недостатності інформації.
- ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення на основі розуміння історії та закономірностей розвитку геології, гідрогеології та інженерної геології, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та розвитку техніки і технологій у цій галузі.
- ЗК 03. Здатність оволодіти базовими знаннями та уміння застосовувати їх на практиці: використання гідрогеологічної та геологічної інформації та номенклатури у професійній діяльності.
- ЗК 05. Здатність використовувати знання державної та іноземної мови (як усно, так і письмово) у професійній діяльності в галузі гідрогеології і геології.
- ЗК 10. Визнання морально-етичних аспектів досліджень і необхідності дотримання інтелектуальної та академічної доброчесності, а також професійних кодексів поведінки.
- СК 01. Знання та розуміння теоретичних основ наук про Землю як комплексну природну систему; застосовувати їх в дослідженнях геологічних і гідрогеологічних явищ і процесів та аналізувати з точки зору фундаментальних теорій та концепцій геологічної науки як в глобальному, регіональному, так і на локальному рівнях; здатність виявляти взаємозв'язки між природним середовищем та діяльністю людини; розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку України.
- СК 03. Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою нових кількісних методів і технологічних засобів у польових і лабораторних умовах.
- СК 07. Здатність проводити моніторинг природних процесів, гідрогеологічну зйомку і розвідку різних підземних і поверхневих вод.
- СК 09. Здатність комплексно планувати гідрогеологічні та інженерно-геологічні роботи і дослідження за єдиною системою, що передбачає послідовну їх реалізацію: від планування, організації, проведення до підготовки звітності.

СК 10. Здатність ідентифікувати та класифікувати відомі і реєструвати нові об'єкти у геосферах, їх властивості та притаманні їм процеси з використанням порівняння, аналізу і представлення на основі гідрогеологічних методів і підходів, у тому числі інформаційних технологій.

Програмні результати навчання

ОПП «Геологічна зйомка, пошук та розвідка корисних копалин»:

ПР06. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад Землі як планетарної системи та її геосфер.

ПР09. Вміти виконувати дослідження геосфер за допомогою кількісних методів аналізу.

ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації, наукові доповіді та повідомлення.

ОПП «Геологія нафти і газу»:

ПР 4. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області геології та нафтогазової геології.

ПР 6. Визначати основні характеристики, процеси, історію розвитку і склад Землі як планетарної системи, а також літосфери та земної кори у межах окремих територій.

ПР 10. Аналізувати склад і будову земної кори на різних просторово-часових масштабах.

ОПП «Прикладна гідрогеологія»:

ПР 01. Знання номенклатури та термінології сучасних геологічних, гідрогеологічних та інженерно-геологічних дисциплін; збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю; вибирати і застосовувати основні методики та інструменти у виробничих і наукових гідрогеологічних та інженерно-геологічних установах і підприємствах.

ПР 02. Вільно володіти і використовувати професійну українську мову (усно і письмово) при вивченні базових концепцій з геологічних, гідрогеологічних та інженерно-геологічних наук, об'єктно-предметної області, понятійно-термінологічного апарату, теорій і концепцій, законів і закономірностей, методів досліджень, написанні курсових робіт, виробничих звітів і презентацій.

ПР 03. Спілкуватися іноземною мовою за фахом; здатність вільно висловлювати власні думки і вміти доносити їх до фахівців і нефаківців, обґрунтовувати та пояснювати результати досліджень; здатність працювати в міжнародних організаціях, в глобальному інформаційному середовищі, приймати участь в міжнародних наукових і практичних конференціях.

ПР 04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю; методи пошуку, створення, збереження, відтворення, обробки та передачі даних та інформації засобами обчислювальної та комунікаційної техніки; основні категорії програмних та апаратних засобів, базові принципи побудови архітектури і платформ обчислювальних систем.

ПР 05. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження; вибирає і застосовує основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей геології, виконує стандартні виміри і спостереження основних параметрів підземного середовища; самостійно проводить геолого-гідрогеологічні та медико-екологічні дослідження.

ПР 11. Ефективно застосовує базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат геології, гідрогеології та інженерної геології, їх теоретичні та емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природні та антропогенні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної геології і гідрогеології.

ПР 20. Уміє доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

знати: про глибинну будову Землі, геотектонічні концепції, сучасні тектонічні обстановки, взаємозв'язок тектонічних процесів та процесів, що формують родовища корисних копалин.

вміти: читати тектонічні та спеціальні карти, проводити прості тектонічні побудови, та робити висновки про тектонічне положення територій.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

ГЕОТЕКТОНІКА (5 семестр)

Розділ 1. Вступ

Тема 1. Предмет, задачі, методи геотектоніки. Розділи геотектоніки: структурна геологія, регіональна геологія, загальна геотектоніка. Головні методи геотектоніки: загальнонаукові, спеціальні, методи споріднених наук. Актуалізм в геотектоніці, необоротність еволюції Землі і тектоніка літосферних плит.

Тема 2. Головні етапи історії розвитку геотектоніки. Донауковий етап (до другої половини XVII ст.): геологічні спостереження та узагальнення античного, середнього та нового часу. Становлення геології (друга половина XVII ст. – перша половина XVIII ст.): положення Н. Стено, представлення про розвиток Землі Р. Декарта, Г. Лейбница та ін. Виникнення наукової геології (друга половина XVIII ст. – перша половина XIX ст.): протистояння плутонізму та нептунізму, катастрофізму та еволюціонізму; розвиток регіональних геологічних досліджень. Поява науково обґрунтованих геотектонічних гіпотез (друга половина XIX ст.): гіпотеза контракції Е. де Бомона, геосинклінальна гіпотеза Д. Холла та Д. Дена, гіпотеза ізостазії Д. Ері та Д. Пратта. Протистояння фіксизму та мобілізму (перша половина XX ст.): гіпотеза континентального дрейфу А. Вегенера, фіксистські гіпотези Р. ван Беммелена, В.В. Белоусова. Сучасний етап (з 60-х років XX ст.): успіхи науково-технічної революції, розробка тектоніки літосферних плит та інших сучасних геотектонічних гіпотез.

Розділ 2. Уявлення про тектоносферу

Тема 1. Фізичні властивості та будова Землі. Тектоносфера. Континентальна та океанічна земна кора. Природа розділу Мохоровичича. Склад верхньої мантії. Уявлення про літосферу та астеносферу. Магнітне поле Землі: палеомагнетизм, залишкова намагніченість, інверсії геомагнітного поля. Теплове поле Землі. Джерела енергії і фактори тектонічних процесів.

Тема 2. Тектонічні рухи і методи їх вивчення. Класифікація тектонічних рухів Г. Джильберта та Г. Штілле. Поняття про епейрогенез та орогенез. Класифікація тектонічних В.Е. Хаїна та В.В. Белоусова (генетична та кінематична). Древні, новітні, молоді та сучасні тектонічні рухи. Сучасні рухи земної кори та методи їх вивчення (водомірний, повторного нівелювання, повторних триангуляцій). Специфіка вивчення новітніх тектонічних рухів. Структурно-геоморфологічний аналіз. Методи палеотектонічного аналізу: фаціальний аналіз, аналіз потужностей, формаційний аналіз, аналіз перерв та неузгоджень.

Розділ 3. Головні положення геосинклінальної гіпотези

Тема 1. Геосинклінали. Зародження та розвиток вчення про геосинклінали, нові інтерпретації. Основні типи геосинклінальних поясів та їх будова. Геосинклінальна гіпотеза стадійно-циклічного розвитку складчастих поясів від стадії початкових занурень до орогенної стадії. Циклічність розвитку пізньокембрійсько-фанерозойських

геосинклінальних поясів. Геосинклінальні області та системи. Серединні масиви. Ев- та міогеосинклінали.

Тема 2. Складчасті пояси континентів: основні різновиди та будова. Складчасті дуги та сигмоїди. Антиклінорії та синклінорії, внутрішні та зовнішні зони складчастих систем, передові та міжгірські прогини. Тектонічні покрови. Характерні ряди осадових та магматичних формацій.

Розділ 4. Сучасні тектонічні обстановки

Тема 1. Тектоніка літосферних плит: історія зародження, становлення. Робота А. Вегенера «Виникнення материків та океанів». Результати палеомагнітних досліджень, гіпотеза Вейна-Метьюза. Дослідження океану, відкриття системи серединно-океанічних хребтів. Сейсмофокальні зони К. Вадаті. «Нова динамічна модель Землі» Г. Хесса та Р. Дитца. Головні положення тектоніки літосферних плит.

Тема 2. Будова та розвиток літосфери. Літосферні плити та мікроплити. Межі літосферних плит: дивергентні, конвергентні, трансформні.

Тема 3. Стабільні та відносно стабільні структурні елементи земної кори. Континентальні платформи. Древні та молоді платформи. Структурні форми фундаменту платформ (гранітогнейсові поля, зеленокам'яні та гранулітові пояси). Структурні форми осадового чохла платформ (плити, синеклізи, антеклізи). Стадії розвитку платформ. Абісальні рівнини. Дно відгороджених окраїнних морів. Зони внутрішньоплитної активізації: ланцюги вулканічних островів, підводні гори і плато в океані; зони тектономагматичної активізації на платформах). Характерні ряди формацій.

Тема 4. Пояси розсування літосферних плит. Рифтові зони континентів (Африкансько-Аравійський рифтовий пояс, Байкальський рифт). Стадійність рифтогенезу. Древні рифти, авлакогени, пасивні окраїни континентів і мікроконтинентів. Серединноокеанічні хребти: будова та основні стадії розвитку. Офіолітові формації. Дно спредінгових окраїнних морів. Характерні ряди формацій.

Тема 5. Структурні форми зсування літосферних плит. Субдукція і колізія. Глибоководні жолоби. Орогенічна та підсувна моделі субдукції. Енсиматичні острівні дуги: схема будови та геохімічна зональність. Реверсія полярності острівнодугових систем. Мікроконтиненти. Орогенні пояси кордильєрського типу. Активні окраїни континентів андійського типу. Орогени зіткнення континенту з острівною дугою (орогени новогвінейського типу). Зони зіткнення континентів: гімалайського, кавказького типів та більш складні. Характерні ряди формацій.

Тема 6. Зони трансформних розломів. Властивості трансформних розломів, уявлення про причини їх виникнення та розвитку. Зони древніх трансформних розломів.

РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ (6 семестр)

Вступ. Регіональна геологія як наука про будову і історію Землі. Прикладний аспект регіональної геології. Історія регіональної геології.

Розділ 1. Основні поняття регіональної геології

Тема 1. Типи тектонічного режиму розвитку земної кори. Відповідні структурно-формаційні комплекси та структурні форми.

Тема 2. Принципи структурного районування й основні тектонічні структури земної кори материків. Структурні комплекси різних за віком областей складчастості.

Поняття що вивчаються: тектонічний режим, структурно-формаційний комплекс, режими геосинклінальний, орогенний, платформенний.

Навички що одержуються: вміння визначати належність геологічних відкладів до певних типів тектонічного режиму.

Розділ 2. Геологія Європи

Тема 1. Загальний план геологічної будови Європи.

Тема 2 Східно-Європейська древня платформа.

Тема 3. Інші геологічні регіони Європи (байкаліди, каледоніди, герциніди, альпіди).

Поняття що вивчаються: будова континенту, структурне районування, історія геологічного розвитку, корисні копалини.

Навички що одержуються: вміння читати геологічні карти континенту і його регіонів, розпізнавати типи їх структур. Обґрунтовувати генетичні типи родовищ корисних копалин, що їм притаманні.

Розділ 3. Геологія України

Тема 1. Структурне районування України.

Тема 2. Геологічна будова і корисні копалини Українського щита.

Тема 3. Геологічна будова і корисні копалини Дніпровсько-Донецької западини.

Тема 4. Геологічна будова і корисні копалини Донецької герцинської складчастої споруди.

Тема 5. Геологічна будова і корисні копалини Причорноморської западини.

Тема 6. Геологічна будова і корисні копалини Волино-Подільської плити.

Тема 7. Геологічна будова і корисні копалини кимерійсько-альпійської складчастої споруди Гірського Криму.

Тема 8. Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди

Карпат.

Поняття що вивчаються: структурне районування України, геологічна будова, історія геологічного розвитку і корисні копалини регіонів.

Навички що одержуються: вміння використовувати картографічні матеріали з геології України для описування будови її регіонів.

Розділ 4. Геологія континентів (окрім Європи)

Тема 1. Геологічна будова і корисні копалини Азії.

Тема 2. Геологічна будова і корисні копалини Північної Америки.

Тема 3. Геологічна будова і корисні копалини Південної Америки.

Тема 4. Геологічна будова і корисні копалини Антарктиди.

Тема 5. Геологічна будова і корисні копалини Австралії.

Тема 6. Геологічна будова і корисні копалини Африки.

Поняття що вивчаються: будова континентів, структурне районування, історія геологічного розвитку, корисні копалини.

Навички що одержуються: вміння читати геологічні карти континентів і їх регіонів, розпізнавати типи їх структур. Обґрунтовувати генетичні типи родовищ корисних копалин, що їм притаманні.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ГЕОТЕКТОНІКА (5 семестр)												
Розділ 1. Вступ												
Разом за розділом 1	16	4				12	16	2				14

Розділ 2. Уявлення про тектоносферу												
Разом за розділом 2	30	8	8			14	30	2	2			26
Розділ 3. Головні положення геосинклінальної гіпотези												
Разом за розділом 3	16	8				8	16	4				12
Розділ 4. Сучасні тектонічні обстановки												
Разом за розділом 4	28	12	8			8	28	2	4			22
Усього годин	90	32	16			42	90	10	6			74
РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ (6 семестр)												
Вступ	4	2				2	4		1			3
розділ 1 Основні поняття регіональної геології												
Разом за розділом 1	17	4	4			9	22	1	1			20
розділ 2 Геологія Європи												
Разом за розділом 2	25	4	2			19	25	2	1			22
розділ 3 Геологія України												
Разом за розділом 3	44	6	14			24	42	2	1			39
розділ 4 Геологія континентів (окрім Європи)												
Разом за розділом 4	30	8	4			18	27	2	1			24
Усього годин	120	24	24			72	120	8	4			108
РАЗОМ	210	56	40			114	210	18	10			182

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
ГЕОТЕКТОНІКА (5 семестр)			
1	Методи вивчення сучасних тектонічних рухів	2	1
2	Методи вивчення новітніх (неоген-четвертинних) тектонічних рухів	2	
3	Методи вивчення древніх тектонічних рухів	2	
4	Визначення особливостей палеотектонічного розвитку території	2	1
5	Складання схеми розподілу потужностей земної кори та літосфери на території України	2	1
6	Локалізація найбільш мобільних ділянок та визначення часу найбільшої тектонічної активності	2	1
7	Виділення структурних поверхів та приклад використання об'ємного метода	2	1
8	Аналіз тектонічної будови району	2	1
	Разом	16	6
РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ (6 семестр)			
1	Типи тектонічного режиму розвитку земної кори.	2	1

2	Структурні комплекси різних за віком областей складчастості	2	
3	Загальний план геологічної будови Європи.	2	1
4	Структурне районування України.	2	1
5	Геологічна будова і корисні копалини Українського щита, Дніпровсько-Донецької западини, Донецької герцинської складчастої споруди.	10	
6	Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди Карпат.	2	
7	Геологія континентів (окрім Європи)	4	1
		Разом	4
		РАЗОМ	10

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Закріпити навчальний матеріал та поглибити знання за темами:	Кількість годин	
		денна	заочна
	ГЕОТЕКТОНІКА (5 семестр)		
1	Геотектонічні гіпотези до початку XX ст.	2	2
2	Геотектонічні гіпотези першої чверті XX ст.	2	2
3	Геосинклінальна гіпотеза В.В.Білоусова (фіксизм)	4	4
4	Історія уявлень про походження Землі та її розвиток Основні джерела інформації про глибинну будову Землі	4	6
5	Тектоносфера. Континентальна та океанічна земна кора Склад верхньої мантії. Уявлення про літосферу та астеносферу	6	12
6	Тектонічні рухи і методи їх вивчення	8	14
7	Основні типи геосинклінальних поясів та їх будова	4	4
8	Складчасті пояси континентів: основні різновиди та будова	4	8
9	Головні положення тектоніки літосферних плит.	4	10
10	Зони трансформних розломів	4	12
	Разом	42	74
	РЕГІОНАЛЬНА ГЕОЛОГІЯ (6 семестр)		
1	Вступ.	2	3
2	Тема 1-1. Типи тектонічного режиму розвитку земної кори. Відповідні структурно-формаційні комплекси та структурні форми.	6	12
3	Тема 1-2. Принципи структурного районування й основні тектонічні структури земної кори материків.	3	8
4	Тема 2-1. Загальний план геологічної будови Європи.	3	6
5	Тема 2-2. Східно-Європейська древня платформа.	8	8
6	Тема 2-3. Байкаліди, каледоніди, герциніди і альпіди Європи.	8	8
7	Тема 3-1. Структурне районування України.	3	4
8	Тема 3-2. Геологічна будова і корисні копалини Українського щита.	3	5
9	Тема 3-3. Геологічна будова і корисні копалини ДДЗ.	3	5
10	Тема 3-4. Геологічна будова і корисні копалини Донецької герцинської складчастої споруди.	3	5
11	Тема 3-5. Геологічна будова і корисні копалини Причорноморської западини.	3	5
12	Тема 3-6. Геологічна будова і корисні копалини Волино-Подільської плити.	3	5

13	Тема 3-7. Геологічна будова і корисні копалини кимерійсько-альпійської складчастої споруди Гірського Криму.	3	5
14	Тема 3-8. Геологічна будова і корисні копалини альпійської складчастої споруди Карпат.	3	5
15	Тема 4-1. Геологічна будова і корисні копалини Азії.	3	4
16	Тема 4-2. Геологічна будова і корисні копалини Північної Америки.	3	4
17	Тема 4-3. Геологічна будова і корисні копалини Південної Америки.	3	4
18	Тема 4-4. Геологічна будова і корисні копалини Антарктиди.	3	4
19	Тема 4-5. Геологічна будова і корисні копалини Австралії.	3	4
20	Тема 4-6. Геологічна будова і корисні копалини Африки.	3	4
	Разом	72	108
	Усього годин	114	182

6. Індивідуальні завдання

Не передбачені

7. Методи навчання

Навчальним планом передбачені лекції, практичні заняття, самостійна робота, використовуються методи навчання: словесні (лекція, розповідь-пояснення,) наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні, проблемно-пошукові..

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється шляхом перевірки практичних робіт, за допомогою контрольної роботи, передбаченої навчальним планом, опитувань, що проводяться під час лекційних занять та під час практичних занять.

Наприкінці семестру проводиться підсумковий контроль (залік у 5 семестрі та екзамен у 6 семестрі).

Студент допускається до підсумкових контролів за умови, що він набрав не менше 10 балів за результатами поточного контролю.

9. Схема нарахування балів

Залік (5 семестр)

Практичні роботи та самостійна робота	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Підсумковий семестровий контроль (залік)	Сума
40 (8 практичних робіт x 5 балів)	20	40	100

Екзамен (6 семестр)

Практичні роботи та самостійна робота	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Підсумковий семестровий контроль (екзамен)	Сума
42 бали (7 практичних робіт x 6 балів)	18	40	100

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Практичні роботи у 5 семестрі оцінюються в 40 балів (8 робіт – по 5 балів кожна)

5 балів – робота правильно виконана, оформлена, здана вчасно та захищена;

4 бали – робота містить несуттєві помилки та захищена;

2-3 бали – робота без висновків, з помилками, захищена;

1 бал – робота здана невчасно, не захищена, містить помилки;

0 балів – робота невиконана

Практичні роботи у 6 семестрі оцінюються в 42 бали (7 робіт – по 6 балів кожна)

6 балів – робота правильно виконана, оформлена, здана вчасно та захищена;

4-5 балів – робота містить несуттєві помилки та захищена;

2-3 бали – робота без висновків, з помилками, захищена;

1 бал – робота здана невчасно, не захищена, містить помилки;

0 балів – робота невиконана

Для контрольної роботи, залікової та екзаменаційної: контрольна, залікова та екзаменаційна роботи мають форму тестів множинного вибору та частково відкритих питань, на які здобувачам необхідно дати відповідь. Максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за відповідь на кожне питання, вказана в контрольній (заліковій, екзаменаційній) роботі.

- 0 – 40 % від максимальної оцінки – здобувач слабо орієнтується в навчальному матеріалі, його відповіді неструктуровані, матеріал викладено уривчасто та неповно, здобувач не володіє термінологічним апаратом;
- 40 – 70 % від максимальної оцінки – здобувач орієнтується в навчальному матеріалі, але його обсяг чітко в межах матеріалу, прослуханого в аудиторії, наявне слабе володіння термінологічним апаратом, матеріал подано в достатньому обсязі, але він неструктурований;
- 70 – 100 % від максимальної оцінки – здобувач добре орієнтується в навчальному матеріалі, його обсяг виходить за межі матеріалу, прослуханого в аудиторії (прослідковується самостійна підготовка), наявне ґрунтовне володіння термінологічним апаратом, матеріал подано в повному обсязі, він структурований та чітко викладений.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для дворівневої шкали оцінювання, 1 семестр	для чотирирівневої шкали оцінювання, 2 семестр
90 – 100	зараховано	відмінно
80-89		добре
70-79		задовільно
60-69		
50-59		
1-49	не зараховано	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна

Геотектоніка

1. Михайлов В.А. Основи геотектоніки: Навчальний посібник. – К.: Видавничо-поліграфічний "Київський університет", 2002 р. 168 с.
2. Геотектоніка : Текст лекцій / В. В. Шевчук, А. М. Лисак; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. - Л. : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2000. - 175 с.

Регіональна геологія

1. Мала гірнича енциклопедія. В 3-х т. / За ред.. В. С. Білецького. – Донецьк: Донбас, 2004.
2. Огар В.В. Регіональна геологія: навч. посіб. К.: КНУ, 2017.
3. Шевчук В.В., Михайлов В.А. Загальна геотектоніка з основами геодинаміки. Підручник. К. : ВПЦ «Київський університет», 2004. 212 с.
4. Карпов В. Г. Геологія з основами геоморфології (Сучасні геодинамічні процеси) : навчальний посібник / В. Г. Карпов. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. – 108 с.

5. Космачова М. В. Геологічна будова та спадщина Харківщини : навчальний посібник / М. В. Космачова. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 96 с. + 16 с. укл.

Допоміжна

1. Базові терміни і поняття геотектоніки : навч. посіб. / В. А. Михайлов. – Київ : Київський ун-т, 2018. – 335 с. – [ISBN 966-933-007-9](https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-58-01)
2. Encyclopedia of European and Asian regional geology / Edited by Eldridge M. Moores and Rhodes W. Fairbridge. – London: Chapman & Hall, 1997. – 804 p.
3. Комплект карт «Геологія і корисні копалини України» масштабу 1:100000: Пояснювальні тексти / Під ред. Д.С. Гурського, В.І. Калініна. К.: УкрДГРІ, 2002. – 108 с.
4. Барташук, О., Суярко, В., & Чуєнко, О. (2023). Тектонічна інверсія Дніпровсько-Донецької западини. Частина 3. Тектонічний стиль деформацій. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія»*, (58), 12-28. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2023-58-01>
5. Барташук, О. В. (2020). Тектонічна інверсія Дніпровсько-Донецької западини. Частина 2. Геодинамічні обстановки і кінематичний механізм деформацій рифтогенної структури. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія»*, (53), 10-24. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2020-53-01>
6. Барташук, О. В. (2020). Тектонічна інверсія Дніпровсько-Донецької западини. Частина 1. Колізійна тектоніка Західно-Донецького грабена. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, серія «Геологія. Географія. Екологія»*, (52), 10-23. <https://doi.org/10.26565/2410-7360-2020-52-01>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Geology and Earth Science News and Information. <https://geology.com/>
<https://periodicals.karazin.ua/geoco/index>
<http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr>